

Znano je, da sušnostni de pira Franco za vojaštvom in v nim materialom edino le iz s patij. Definitivno računa ekonomske koncesije. Nekat smatrajo, da mu je Franco ljubil ves olivni pridelek za s portiranje v Južno Ameriko.

(Dalje na 3. strani.)

Pljučnica in influenza

Delavske vesti. V De Puez, III., je zastražila tovarne pred "Avstrijci", pred Slovenci, "ki drže z Nemci in ki nekaj grozijo z dinamitom" ... Svetovna vojna. Anglija je razglasila blokado proti nemški blokadi. Diplomatično med Ameriko in Avstro-Ogrsko so Nemške podmornice potopile 118 parni

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

MORILEC ADLER — NA DO-SMRTNO JEČO

Razprava o umoru šentiljskega poštnege sluga Zunka

Dne 18. novembra se je dogo-dil v St. Ilju blizu železniške po-staje roparski umor. Na cesti so našli ubitega poštnege sluga Lu-dvika Zunka, ki je bil nesel na po-stajo pošto vrečo s pismi in de-narjem. Poštne vreče ni bilo nikjer in bilo je jasno, da gre za roparski umor.

Zunko je bil že dolgo vrsto let služben pri pošti v St. Ilju nad Mariborom in vsak dan je nosil grečerno pošto vrečo k vlaku. Na-pasti in oropati ga je moral to-rej nekdo, ki pozna dobro šentilj-ske razmere. Bilo je jasno, da je morilec najbrže iz St. Ilja. K sre-či morajo poštne uradi vse ban-kovce, ki jih pošiljajo, popisati, zabeležiti morajo njih številke. To je pomagalo pri iskanju mori-ljca, kajti vse mariborske tr-go-vine in denarni zavodi in pošte so dobili seznam bankovcev, ki so se nahajali v poštne vreče.

Tako so odkrili pravega zločin-ca: v neki mariborski trgovini je v mraku stopil mlajši človek in si kupil smučarski dres, plačal pa je s tisočakom. Prodajalka je takoj stopila v pisarno in primer-la številko bankovca s sezna-mom, dostavljenim od policije, in ugotovila, da ima v rokah e-nega izmed tisočakov, ki so bili ukradeni iz šentiljske poštne vre-če. Kupovalcu je rekla, naj po-ka, da je poslal po drobiž, v resnici pa je poklicala policijo. Fanta so aretirali in odvedli na po-licijo, kjer so spoznali v njem mlad 24 let starega trgovskega po-tnika Karla Adlerja iz St. Ilja. Umor je priznal in 29. januarja je vršila pred mariborskimi sodniki razprava proti morilcu.

Adler je nezakonik sin in je le-elo zlogod zgrabil mater, nakar je do svojega 9. leta živel pri sta-ri materi v Gradcu v bednih razmerah, potem je padel v bre-ne pristojni šentiljski občini, ki ga je dala v rejo k nekemu po-sestniku. Od tega posestnika je sam odšel k drugemu, ki je imel tudi trgovino, kjer je rad pomar-ljal. Potem je bil pri poštne-mu upravniku v službi, potem je do-bil službo občinskega sluga in si je tedaj prisvojil tujih 500 Din. Bil je to prvi korak v stran. Ko je prišla nova občinska uprava, ga odpuštili, Adler pa si je po-kašal skromnih dohodkov kot za-topnik trdnice šivalnih strojev "Singer". Dohodki pa so bili ze-lo majhni, lezel je v dolgeve in težavo prenašal svoj pohlep, da bi postal kaj boljše. V takem stanju se mu je rodila misel, da bi oropal poštnege sluga Zunka, ki ga je dobro poznal. Vedel je, kdaj nosi pošto na postajo in ve-del tudi, da je v vreči pogosto tu-ji mnogo denarja.

Stanoval je v Strihovcu pri nekem posestniku, tu je vzel se-kiro in sel 14. novembra na ce-sto, kjer je skrit za grmovjem čakal Zunka. Res je Zunko pri-šel, toda v bližini so bili ljudje in Adler je sklenil preločiti umor na prihodnji večer. Sekiro je pu-stil kar v grmovju. Naslednji ve-čer pa je prišel prepoznati Zunko, ki je bil že mimo. Zato je preločil zločin na tretji večer. Prav to-treznopredvarjanje kaže, da je Adler zasnoval roparski umor z bataničnim premislekom in hlad-nokrvnostjo.

Dne 18. novembra zvečer je pričakal Zunka, ljudi v bližini ni bilo. Ko je odšel Zunko mimo za-vedel, je planil Adler za njim in ga udaril s sekiro po zatilju, da se je Zunko — star nekaj nad 50 let — brez glasu zgrudil. Adler ga je udaril še dvakrat po glavi, izrgal Zunko vrečo iz rok in zbežal čez travnike v svoje sta-novanje. Sekiro je spotoma odv-rnil, pošto vrečo je spravil v svojemu stanovanju, ga zaklenil ter naglo odhitel proti kolodvoru. Tu je našel na cesti ljudi okrog Zunka, pristopil je in se dal in-formirati o najdbi umirajočega Zunka ter sam pomagal Zunka prenesti domov, kjer je starček kmalu umrl, ne da bi se bil zave-del.

Svoj plemen si je Adler ogledal lele prihodnji dan. Med drugo pošto je bilo v vreči 14 tisočakov.

Denar je počasi menjaval, a sa-mo zvečer, ko je bil v trgovinah že mrak. Dne 7. decembra pa so ga v neki trgovini aretirali, na-kar je dejanje priznal. Izjavil pa je, da ni mislil Zunka umori-ti, ampak ga omamiti le toliko, da bi lahko vzel pošto vrečo.

Za razpravo je bilo v Mariboru veliko zanimanje in za red v so-dni dvorani je morala skrbeti po-licija. Adler je med čitanjem ob-tožnice ves čas jokal, nato pa jo-kajče izpovedal zgodbo svojega življenja in kako je zasnoval na-pad na Zunka zaradi stiske. U-moriti ga ni mislil, le omamiti in okra-sti.

Sodišče je Adlerja obsodilo na do-smrtno robijo.

Fantova podivjanost. — Po-sestnik Anton Ploj iz Brengove je obhajal pred dnevi svoj god v zidnici Leopolda Zvera na An-drenskem vrhu v Slov. goricah. Z njim so bili prijatelji in sorod-niki, kakih 20 ljudi. Ploja pa je so-vražil mladoleten fant Jakob Samprl, ker je Ploj pred tremi tedni izrgal Samprlo nož iz rok v nekem poboju ter tako prepre-čil nesrečo. Zaradi tega je bila Samprlova fantovska "čast" o-maževana in hotel se je nad Plojem maščevati. Zbral je na dan Plojevega godu večjo skupi-no fantov, šel z njimi k zidnici, kjer so grozili in kričali. Ker pa v zidnici niso mogli, so vlomili v gospodarsko poslopje ter se o-borožili s koli, sekirami, lopata-mi in cepci, pa tudi nekaj revol-verjev so imeli. Tako oboroženi so napadli viničarjov, pobili vse šipe, posekali okenske okvire in vdru v zidnico, kjer se je začel pretep in pokoli, ki pa k sreči ni zahteval smrtnih žrtev, pač pa mnogo buni, praak in ran, pohi-stvo in hiša pa je zelo poško-dovana. Ploj je dobil rano z no-žem v obraz, dvema drugima pa so prežezali žile na rokah. Nato so godovniki fante le pogladi iz zidnice. Največ škodo trpi last-nik zidnice.

Razprava o odpravljanju plodov V Celju se je vršil te dni pro-ces, ki kriči po spremembi se-danjih zakonov glede odprave te-lesnih plodov. Če bi bilo dovolje-no zaradi zdravstvenih in social-nih razlogov odpravljanje plo-dov po zdravniških v bolnišnicah, ne bi bilo toliko smrtnih žrtev mazaštva in ne bi prihajalo do takih procesov, kakršen je bil celjaki te dni.

Klerikalni tisk je namreč pred tedni z velikim hrúsem in tru-ščem objavil, da so odkrili v celj-ski okolici cel mazaški sanatorij, kjer so neuke ženske odpravlja-le plodove nezakonskim mate-ram, siromašnim pa tudi boljšim ženam.

Zdaj so stali pred sodniki pri-zadeti mazači. To so: žena briv-skega pomočnika Josipina Filipi-čeva iz Nove vasi, babica Amali-ja Jelenova s Spodnje Hudinje, delavka Justina Bučeva iz Nove vasi, delavka Farčnikova iz Ga-berja, natakarka Ambroževa iz Siska, pekovski pomočnik Ste-fančič in mesarski pomočnik Ko-želj z Blagovne. Prvi dve sta bi-li obtoženi, da sta z odpravo te-lesnega plodu zakrivila smrt de-kleta, ki si je dalo odpraviti plod. Filipičeva je bila obtožena še mnogih drugih odpravljanih, Bu-čeva zaradi sodelovanja, Farčni-kova in Ambroževa zato, ker sta si pustili vzeti telesni plod, zad-nja dva pa, da sta zayajala de-kleta k mazačem.

Afero je odkrila smrt 28 letne brezposelne modistke Holobarje-ve v celjski bolnišnici. Bila je no-sna, pa jo je fant odpeljal v No-vo vas k Filipičevi, ki je rekla, da ji bo odpravila otroka, če prav je bila že v sedmem mesecu ne-sečnosti. Dekle je bilo brezposel-no, poročiti se s fantom nista še mogla, zato sta sklenila plod od-praviti. Filipičeva je zahtevala 550 Din in dala Holobarjevo k so-sedi Bučevi v oskrbo. Tja je ho-dila kakih deset dni ter skušala izsiliti predčasen porod. Ni ji u-spe-lo. Zato je poslala Holobarje-vo k babici Jelenovi, ki ji je z i-glo prebodela maternico. Nekaj dni nato je Holobarjeva rodila mrtvega fantička, ki ga je Bu-čeva odnesla ponoči na pokopali-šče in zakopala. Seveda pa je bi-la Holobarjeva vsa izžrpana. Za-to so jo prepeljali na njen dom.

v Vrbi pri Zalcu, odkoder pa so dekle že naslednji dan odpeljali v celjsko bolnišnico. Tu pa je 11. oktobra umrla zaradi okuženja pri izvrševanju zaplata.

Ta smrt je odkrila mazačko Filipičevo in Jelenovo. Filipiče-va je dejanje priznala in prizna-la tudi, da je odpravila plodove že kakim 30 drugim ženam, ki jih ne pozna, in to vse od leta 1932, torej v štirih letih. Vsako leto je torej izvršila povprečno 7 do 8 splavov.

Filipičeva je bila obsojena na 1 leto in 3 mesece, Jelenova na 4 mesece zapora. Bučeva na 3 mesece, ostali pa pogojno na 1 do 2 mesece.

Ob stoletnici smrti Puškina. velikega ruskega klasičnega pe-snika, izide v Ljubljani pri "Na-ši založbi" izbor njegovih pesni v prevodu Mileta Klopčiča. Ce-se kdo zanima za to knjižico, se lahko obrne naravnost na na-slov: Naša založba, Ljubljana, Groharjeva 2. Izide v luksuzni opremi s Puškinovim portre-tom in reprodukcijami Puškin-ovih risb. Opozorjamo na članek o Puškiju (na zadnji strani), ki ga je za naš list napisal M. Klop-čič.

Mussolini dal pobudo španskim fašistom

(Nadaljevanje s 1. strani.)

di se domneva, da mu je objubil Balearske otoke.

Na drugi strani je zadnje te-dne definitivno opazili, da So-vjetska unija postaja bolj in bolj pasivna v Španiji, kamor prihaja vedno manj ruskega ma-teriala. Razlog za to je dvojen. Prvič je zdaj jasno, da se Stali-nov režim ni nikdar mislil toliko daleč spustiti na stran madrid-ske vlade, da bi bil riskiral voj-no s fašističnimi državami. Pri-pravljen je bil pomagati z voj-nim in drugim materialom ter z vojaškimi izvedenci. Valed tega Moskva ni niti protestirala proti zaplenjevanju in celo potaplja-nju njenih ladij, ki so brez po-morske protekcije.

Drugi vzrok za njeno vedno večjo pasivnost je v tem, ker je Stalin prišel do prepričanja, da se stalinizem ne bo mogel utr-di v Španiji tudi v slučaju loja-listične zmage. Španski radikali-zen se povsem loči od ruskega komunizma, valed česar se je Stalin prišel ohlajati napram Španiji. Pripravljen se je umak-niti domov, kjer bo čakal napa-da s strani Nemčije in mogoče tudi Japonske, do katerega je prepričan da pride v dogledni bodočnosti.

Nadaljnji faktor za sovjetsko politiko v Španiji je tudi pasiv-nost francoske vlade, za katero je bil Stalin od začetka bolj v strahu kakor pa Blum sam. Sta-linovemu režimu ni vseeno, kdo zmaga v Španiji. Slednje je v veliki meri odvisno od Francije, katero bi fašistična zmaga naj-bolj ogrožala, kakor tudi od An-glije. Angleški toriji simpatizi-rajajo že od vraga začetka civilne vojne s fašisti, čeprav jim je lahko znano, da pomeni fašistična Španija, ki bo pod vplivom Hitlerja in Mussolinija, večjo nevarnost za njene kolonialne interese. Ogrožena bi bila njena dominacija gibraltarske ožine, ki so njena vrata do Egipta, Ma-le Azije in Indije. Prav te dni je prišla vest, da je Franco, oz-roma Hitler že skrivoma monti-rali velike topniške baterije na obrežju španskega Maroka, ki lahko dosežejo celo gibraltarske utrbe. Ta vest je močno vzne-mirila London.

Zadnje dni se je zganila tudi francoska vlada, ki je Mussoli-niju baje sporočila, da ne bo tr-pela njegovega nadaljnjega vme-šavanja v Španiji. Nobenega dvoma ni, da Blumova vlada simpatizira z lojalisti; toda de-kler ne bodo definitivno ograza-ni francoski imperialistični inter-esi, kar bi se zgodilo s porazom lojalistov, toliko časa tudi ni pričakovati drastične akcije s strani Francije. In prav to je vzrok, da skuša zdaj Blumova vlada stopiti Mussolinija na pr-ste in ga pregovoriti, naj Fran-co odreče nadaljnjo pomoč.

Pred sodnijo

"Obsojeni ste na petnajst let ječe, deset let izgube časti in iz-gon iz naše države. Ali imate kakšno posebno željo, obsojenec?" "Da, gospod sodnik. Če bi me najprej izgnali..."

Vigilantski teror v Andersonu, Ind.

Unijski delavci izva-ljeni v past in napadeni

Anderson, Ind. — (FP) — Ka-kor je sedaj razvidno, so bili ob-koncu zadnjega tedna v tem me-stu General Motors Co. inaceni-rani vsi boji in nemiri po vigilan-tih in kompanijskih bossih z na-menom, da preprečijo avtni uni-ji, da bi ne šela sadoz zmage nad mogočno korporacijo. Tudi obsed-no stanje, katerega je governer takoj razglasil nad vsem okra-jem, stremi za tem.

Casopisje je zadnje dni poro-čalo, da so nemiri pričeli unij-ski delavci in napadli neko gostilno, kjer so se shirali protinijaki e-lementi. Poročila so bila skrajno pristranska in neresnična. Po-polnoma so molčala o teroriziran-jui unij-skih delavcev prejšnji četrtek, ko so v teatru praznovali unij-sko zmago.

Vse izgleda, da je bil napad na unioniste skrbno pripravljen. V resnici so bili izpeljani v past in napadeni. Kakor je izpovedal Heaton Vorse, sin znane delavske agitatorice Mary Heaton Vorse, ki je bil prišel v Anderson kot poročevalec. Federaliziranega ti-ska, je do streljanja v petek več-er prišlo takole.

"Sedeli smo v unij-skem ura-du", pravi Heaton Vorse, "in se mirno pogovarjali. Naenkrat pri-hrumi notri neki delavec, ki je pričel histerično kričati, da je bil napaden in da v gostilni Gold Band pretepa jo tudi druge unij-ske delavce. Človek je bil res vi-deti nekoliko premikasten. Kdo je bil dotičnik, ga ni nihče vpraš-al, čeprav je bil nepoznan."

Unionisti so se takoj naložili v avte in oddirjali proti navedeni gostilni. Niso pa še prišli do go-stilne, so nanje že pričeli padati strelji. Kot pravi Vorse, so stre-ljali iz gostilne kar skozi šipe. Vorse in John Rose iz Flinta, Mich., sta obležala resno ranje-na, lažje ranjenih pa je bilo se-dem drugih unionistov. Od njih ni nikdo streljal, zadržali pa so šipe gostilne po tem napadu.

Victor Reuter, organizator avtne unije, pravi, "da je za ta napad odgovorna General Motors in njeni agentje, ki skušajo pre-prečiti avtni uniji, da ne bi pri-la do sadoz zmage. Sploh je bil ta incident nadaljevanje kom-panjskega terorizma, ki divja v Andersonu že dva meseca in katerega žrtve so bili že nešteti delavci. Niti en sam neunijski delavec še ni bil napaden. Vse nasilje je prihajalo iz sej delovo-dij GM in njenih čuvajev. Mi za-htevamo od governerja, da nam da pismeno dovoljenje, da bomo lahko obdržali seje in se svo-bodno gibali v naši organizato-rični kampanji. Zahtevamo tudi, da pridejo voditelji vigilantov pred sodnijo."

Unija je sedaj popolnoma pa-ralizirana. Na ukaz vojaškega komandanta ne smejo biti v u-nij-skem uradu več kot tri osebe. Tudi na cesti ne dovolijo več ko tri osebe skupaj. Norman Tho-mas je telefonično zahteval od governerja, da morajo enaka pravila veljati tudi za Guide Lamp kompanije, to je, da ne sme imeti več kot tri osebe v u-radu. Dosegel seveda ni ničesar.

Vigilanti so podvojili teroriz-em takoj, ko je bil razglašen ko-nec stavke. V četrtek večer, dan pred streljanjem pred gostilno Golden Band, se je zbralo več sto stavkarjev in njihovih dru-žin v gledališču Crystal, da pra-znujejo zmago. Med zborovanjem so kompanijski "foremani" sbo-bnili skupaj veliko krdelo vigi-lantov, ki so čakali stavkarje pred teatrom. Posledica je bila, da ni prostora nikdo zapustil vso noč. Ko je nekdo mial z dvema otrokoma vprašala policijskega čefa, ako ji garantira, da bo pri-la varno domov, je odkimal.

Ob času tega poročila so ceste Andersona, dezertirane. Vojak-tvo skrbno pazi, da ni v unij-skem stanu nikdar več oseb ka-kor se glasji odredba. Na povr-ju je vse mirno, toda pod pokro-vom se nekaj zbira. Tovarna je pričela obratovati prošli torek.

Ali ste že naročili Presveto ali Mi-dinski list svojemu prijatelju ali so-rodniku v domovino? To je edini čas trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojem v domovino.

Sijajno praznovanje de-lavske zmage v Flintu

(Nadaljevanje s 1. strani.)

znayala v 17 tovarnah kot edino predstavnico delavcev.

V Flintu je unija takoj priče-la s treniranjem 500 tovarni-ških zaupnikov. Na sestanku so jim voditelji razložili procedu-ro, kako imajo postopati. Naro-čili so jim, naj sodelujejo z de-lovodji, da se prične zopet s pro-dukcijo čim gladkeje. Na drugi strani pa so jim tudi zabičili, naj ne dopuste, da bi jih uprava izirala pri poravnavanju sporov.

Slednje sta ilustrirala Bob Travis, vodja stavke v Flintu, in Marlin Bishop, prosvetni di-riktor unije iz Detroita. Travis je nastopil v vlogi unijskega od-bornika, Bishop pa v vlogi to-varniškega ravnatelja. Vzela sta več primerov in zaupnike podu-čila, kako naj nastopajo.

Opozornjeni so tudi bili, naj se varujejo pred provokatorji, ki bodo gotovo skušali diskre-ditirati unijo tako pred delavci kakor pred upravo. Predno vzamejo pritožbo v svoje roke, naj se prepričajo, ali je pristna ali namisljena. Namignjeno jim je bilo, ako se bo uprava z raznimi triki branila izravnati diferen-ce, tedaj naj poskrbe, da se z njimi ne bo igrala.

Kako se bo stvar razvila, bo v veliki meri odvisno od General Motors. Ako bi unija skušala izigravati in ji metati polena pod noge s svojimi vohuni, bo unija imela težko stališče. V na-sprotnem slučaju bo lahko v ve-liki meri zmanjšala nepokoj med avtnimi delavci. V resnici bo v prihodnjih mesecih na preiskua-nji mogočna korporacija v večji meri kakor avtna unija.

Ladjegradniška unija aktivna na treh frontah

Camden, N. J. — Mlada In-dustrijska unija ladjegradni-ških delavcev, ki je pridružena k CIO, se utrjuje na vzhodu in za-padu. Pričakuje, da bo zmaga-la pri tovarniških volitvah v dveh arzenalih. V Grotonu, Conn., se bodo volitve vršile v ladjedelnici Electric Boat Co., ki izdeluje težke submarinke. Vrhla se bo-do pod vodstvom državnega de-lavskega departamenta, v Ches-terju, Pa., kjer je bila nedavno stavka, pa pod vodstvom zvezne-ga delavskega odbora. V Los Angelesu je unija pravkar izvo-jevala stavko pri Bethlehem Shipbuilding Co. Dobila je šest centov zvišanja plač na uro in najemanje delavcev skozi unij-ako posredovalnico.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR S.N.P.J.

UPRAVNI ODBEK:

VINCENT CAINKAR, predsednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

FRED A. VIDER, gl. tajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

LAWRENCE GRADISHEK, taj. bol. odd.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

JOHN VOGRICH, gl. blagajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

FILIP GODINA, upravitelj glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

JOHN MOLEK, urednik glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI:

FRANK SOMRAK, prvi podpredsednik.....990 E. 74th St., Cleveland, O.

JOHN E. LOKAR JR., drugi podpredsednik.....1097 E. 169th St., Cleveland, O.

GOSPODARSKI ODBEK:

MATH PETROVICH, predsednik.....253 E. 151st St., Cleveland, O.

ANTHONY CVETKOVICH.....985 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.

JOHN OLIP.....231 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.

POROTNI ODBEK:

JOHN GORSEK, predsednik.....414 W. Hay St., Springfield, Ill.

ANTON SULAR.....Box 27, Arma, Kans.

JOHN TRČELJ.....Box 257, Strabane, Pa.

FRANK PODOBJOJ.....Box 61, Parkhill, Pa.

FRANK BARBICH.....19511 Muskoka Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODBEK:

FRANK ZAITZ, predsednik.....2301 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

FRED MALGAI.....25 Central Park, Peru, Ill.

JACOB AMBROZICH.....418 Pierce St., Eveleth, Minn.

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois

Tel. Rockwell 4904

POSLOVNI Korespondenca s glavni odbor, ki deluje v gl. uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika, naj se posreduje na predsedništvo.

VSE DENARNE pošiljave in stvari, ki se tičejo gl. upravnega odbora in njegove volbe, naj se pošiljajo na gl. tajništvo.

Vse zadeve, tičejoče se bolniške podpore, naj se pošiljajo na bol. tajništvo.

Vse zadeve v zvezi s blagajniškimi posli, naj se pošiljajo na blagajništvo.

VSE PRITOŽBE glede poslovanja v gl. upravnom odboru naj se pošiljajo Franku Sajem, predsedniku nadzornega odbora.

VSE PRIZIVI na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na John Gorška, predsednika porotnega odbora.

VSE DOPISI in drugi spisi, nanašajoči, oglaš, naročila in spilih vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošiljajo na "PRESVETO", 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NOTE: Correspondence with the Supreme Office should be addressed as follows:

Communications for the supreme president should be addressed to him.

All remittances of money and business concerning lodges and members other than sick benefit should be addressed to secretary's office.

Matters of sick benefit should be addressed to the assistant secretary.

Financial matters under the jurisdiction of the treasurer's office should be taken up with him.

Krojaška unija do-bila zvišanje za 12%

New York. — Člani krojaške unije Amalgamated Clothing Workers so dobili zvišanje plač za 12%. Nova pogodba je bila sklenjena zadnje dni in velja za vao industrijo. Predsednik unije Sidney Hillman pravi, da bo to zvišanje prineslo 30 milijonov dolarjev več zaslužka. Pogodba velja za dve leti. Unija kontro-lira okrog 90% tovarn za moške obleke. Zahtevala je 15% zvi-šanja, dobila pa je 12%. Unija je industrijska.

Stavkolomci ob-dolženi terorizma

Syracuse, N. Y. — Poskus Re-mington-Rand Co., da omreži stavkarje, se je izjalovil. Druž-ba je namreč obdolžila voditelje unije strojnikov, ki vodijo stav-ko, da so oni odgovorni za eksplo-zijo bombe v tovarni ter družbe v tem mestu, preiskava, ki jo je odredil distriktni pravdnik Wil-liam C. Martin, pa je zdaj odkri-la, da je bilo nasilje "notranje" in-gnatov.

delo, čin stavkolomcev in agen-tov provokaterjev, katere je družba najela za razbijanje stav-ke. Pri nedavnem zaslišanju pred federalnim delavskim razsodiš-čem je več prič izpovedalo, da so bili med stavkolomci in agenti kriminalci, ki so presedeli več let v ječi. Odkar traja stavka pri tej kompaniji, so se še pripetile tri bombe eksplozije v njeni to-varni v Syracuseu.

Priznanje jeklar-ske unije odurnilo stavko

Milwaukee. — Pri Harnisch-feger korporaciji, ki izdeluje tel-ke žerjave (cranes), je skoraj prišlo do stavke 1100 delavcev. Družba jo je odvrgla, ko je pri-glasila krajevno unijo 1114 jeklar-ske unije in vrnila delo osim delavcem, katere je pred sedmi-mi tedni odslovila valed unij-skih aktivnosti. Povrnla jim je tudi 90% zamujene plače. Družba je včlanjena v Ameriškem jeklar-skem in železarskem institutu, organizaciji vseh jeklarskih ma-lignatov.

VELIKA RAZPRODAJA SVETILK

Različne vrste vzorčnih in razstavnih svetilk v vaši Public Service trgovini

Hitite! Samo nekaj jih je še od vsake vrste na razpolago. Kupite si sedaj svetilko za vaš dom . . . po ceni, ki vam prihrani denar. Na prodaj so: bridge, study, floor, table in boudoir svetilke. So zelo lepe in koristne. Ne zamudite te velike, priložnostne razprodaje. Še danes se oglasite v vaši Public Service trgovini!

Zelo enostavno za kupiti!

Malo naplajilo pri nakupu, ostalo pa mesečno z vašim računom za elektriko.

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

Martin Andersen Nexö

PROKLETSTVO

ROMAN

Prevedel Mirko Javornik

Toda ceharji, ki so imeli za vse obsežno zelo naraven smisel — najbolj mršavi od njih je tehtal dvestotirideset funtov — so pred leti nekoč napravili majhen izlet čez morje, da bi si ogledali debele ljudi. Vsem kraljestvu ni- so našli moža, ki bi se bil mogel meriti z Mad- som, toda gori na Falsteri so videli drevo, ki je imelo prav tolik obseg, in štiri dekleta z ljudske visoke šole, ki so ga zastoj akušali ob- seči.

Od tu je izvirala ona prispodoba, ki je med rejenimi bratci vzbujala vedno dosti veselosti. Bili so po pravici ponosni na svojega tova- riša, izvolili so ga za predsednika, mu poda- rili naslanjač, čigar sedalo je merilo štiri kva- dratne komolce in so ga dali po dveh letih, ko je postal pretesan, na stroške ceha razširiti.

Obraz Madsa Sivertsenja je bil silna, mnogo- barvna mesena krinka z drobenim otroškim obrazkom na sredi; prsti, ki so mu svinečno težko viseli z naslonil, so po barvi in obsegu sličili pečenicam. Lastnih nog že dolgo leta ni več videl in sploh je bilo ozemlje od njem v krogu, približno velikem kot pozorišče manjše- ga cirkusa, zanj nepoznana dežela, ker ni mo- gel pogledati čez trehuh.

To posvečeno ozemlje je poiskal njegov pes vedno, kadar se je Mads jezil.

V nasprotju z drugimi rejenimi ljudmi je bil "debeli Mads" zelo vročkrven in čeprav se z lastno močjo ni mogel ganiti z mesta, je bil za svojo okolico zelo nevaren, ker je v napa- dih metal krog sebe kozarce in steklenice in sploh vse, kar je slučajno imel pri roki.

Vedno je v potu svojega obraza čepel v na- slanjaču in pazil na goste v kleti. Edina živa stvar na njem so bile oči in jeziki. Razmišlja- joče je gledal na vse, kar so uživali gostje in kar so plačali in kar so ostajali dolžni; nje- go- glava je bila kot tolačen zvezek, kamor so se neizbrano pisale dolge vrste števil.

Hkratu je pa zmerjal svojo malo ženo, ki je skakljala po kleti in streli. Nikdar mu ni bila dovolj urna in sumil jo je, da mu krađe denar iz predala in ga daje naskrivaj gostom, kadar niso imeli nič več in jim ni hotel dati na upa- nje.

Samo enkrat v letu je šel iz hiše. To je bilo na praznik ustave. Takrat je šel z drugimi v gozd, pa ne iz navdušenja za svobodo, temveč ker je prestavil točilnico tja ven in ker se je bal, da ga ljudje ne bi varali.

Danes je sedel na dvorišču ter se jezil, žena in močna dekla sta pa nalagali zadnji voz. Ni- sta mu delali dovolj naglo in kadar je prišla katera izmed njiju a košaro steklenic, je klet, da bodo koncem koncev vse izgubili, ker se oni dve tako malo brigata. In v tesni skrbi je krčevito vil prste okrog naslonila.

Mala žena se je zdržnila, kadar je začel zmer- jati in se v vni skorej sama nad sabo spod- tikala. Dekla pa ga je zmerjala nazaj in se de- lala, kot da ji bo košara vsak hip padla, samo da ga je dražila.

"Takle masten čoln!" je momljala. "Sedi in se noče niti popraskati; pa bo drugim očital, da so leni."

"Noče? Ali si rekla: noče? Kaj? Ali te ni sram, da zasmeješ ubogega moža, ki ga je sam Bog potipal? Tak razuzdanka, leta okoli in —"

Zalitev je ostala Madsu Sivertsenju v grlu, da stavka ni mogel končati.

Ko je bil voz končno naložen, sta ženski pri- stavili k sprednjim kolesom nizke stopnice in se spravili na delo, da bi debelega Madsa na- ložili na vozilo. To ni bila lahka stvar, ker ena sama noga ni mogla nositi težkega telesa in sta mu morali dvigniti noge od stopnice do stop- nice. Končno sta ga spravili tako visoko, da

sta ga mogli preyniti na dno nizkega, širokega voza, kjer je bil zanj pripravljen sedež.

Ko so se hoteli odpeljati, je prišel na dvo- rišče mojster Frank.

Neznosna žejja ga je napolnila, da je malce spremenil svoj prvotni sklep, da se na poti v cerkev ne bo nič oglasil pri Madsu Sivertsenju. Napram čemer je pa njegov drugi sklep, da bo za izmaknjeno krono rešil zastavljeni suknjič, še vedno stal trdno kot skala.

Vedel je prav dobro, da ne more ničesar upa- ti, ker niso smele biti točilnice med službo bo- žjo odprte. Vendar je pa bilo nekaj krčmarjev, ki so kljub temu imeli odprto, ne da bi se jim bilo kaj zgodilo, kajti to so bili otroci matere cerkve. Mads pa je bil vedno neverni Tomaž in se zato ni drznil kljubovati prepovedi, ker je prvi moral plačati znatno globo.

Tu so ljudje torej lahko videli na živem pri- meru, da Bog ne pusti zbijati šal na svoj račun. Krojač Frank ni bil malo očaran nad dej- stvom, da je tako brž došel na cilj. Srčno je pozdravil in z nežnim pogledom motril množino steklenic.

"Kajne, da ne bi mogel dobiti požirka? Sem čisto trezen."

"Med službo božjo ne prodajamo", je odvrnil na kratko Mads.

"Prodajati? Ne, ampak saj bi mi ga frakelj lahko podaril," je predložil mojster Frank in bil zelo zadovoljen s svojo odvetniško prebri- sanostjo.

"Podariti? He! Sem meriš! Pikaš iz napa- ne luknje. Menda meniš, da je prepovedano al- kohol prodajati zato, da bi ga razdajali? Bi se šel rad socialdemokrate, kaj?"

Frank je videl, da tako ne bo prišel daleč. Sicer ni bilo to zaradi službe božje prav dobra pretveza, da bi ne bilo treba plačati.

Vzel je krono, jo pritisnil na oko in se delal, kot da gleda Madsa skozenjo.

Obraz Madsa Sivertsenja se je takoj izpreme- nil. Dobrohotno je iztegnil šapo in Frank mu je zvesto položil krono vanjo.

"Torej ti si začel plačevati dolgove!" je de- jal Mads in sunil krono v žep. "Potem svet ne bo več dolgo stal. Da, da, nekaj je boljše kot nič. Pozen, ženaka!"

In voz se je začel pomikati.

Kot hrom je strmel Frank za odhajajočim vozilom. Bilo mu je, kot da se je krona sama od sebe dvignila na rob in se valila dalje, se de- belila in debelila, dokler ni vzrasla v srd s čep- om in veho.

"Gospod je dal, Gospod je vzel," je mrmral v dno duše žalosten, nameril korake do cerkve in sedel tam prav blizu vrat.

Toda v glavi se mu je razdijalo peklo, cer- kveno petje se je malicilo v šumenje in bren- čanje, kakor da brenči tisoč žuželk nad kupom gnoj. Zupnikove besede so zadevale ob nje- govo čelo, zidovi so jih odbijali nazaj, da so mu padale na tilnik, tako da ga je bolelo.

Splazil se je spet iz cerkve in odepil proti luknji v nekem skrivnem upanju, da mu bo morda vendar odkod namignila rešitev.

Korak mu je bil negotov, da so ljudje mislili, da je pijan. Od časa do časa je braneče zamah- nil z roko, kakor da bi si krčl pot skozi Bog ve kaj.

Na velikih širokih kamenitih stopnicah, ki so se širile daleč na cesto, je stal pivovar in posestnik Dam in kadil popoldansko pipo.

Franka je prebodelo, ko ga je zagledal. Tam, tam je stal on, uničevalec njegovega življenja! Sovražstvo od prej se je obnavljalo v njem, čutil se je še vedno v tistem stanju s škarjami v roki — le da jih je zdaj nastavljal na pivovar- jevo grlo in ne na ženino.

(Dolje prihodnji.)

je več družin prijatelji kakor pa s službo. Pisal je mnogo, se zapletel nekoliko tudi v zaroto upornih mladincev in napisal več satiričnih pesmi na ruske raz- mere, na carsko svobodo pa tudi na carja samega. Tako se glasi pesem "Bajke", napisana za bo- žič, takole:

Urā, v Rusijo dirja
nomadski naš despot.
Zveličarek se joka,
in z njim ves ruski rod.

Marija vaa je v delu, Zveličarja
straši:

"Ne jokaj no, otrok, nikar:
bavbav prišel bo—ruski car!"

Nastopi car in razglasi:

"Naj zve še rod moj ruski,
kar ve že ves vesmir:
avstrijski in če pruski
sešil sem si mundir.

Raduj se, narod moj: jaz tolst
sem, sit in zdrav,
še tisk me kdaj časti,
in jedel sem in pil, obljube
sem dajal,
utrudilo me ni.

Se to naj za nameček
povem vam, kaj storim:
v norišnico dam Soca,
Lavrova odupim,
Gorgola zapodim,
le zakon naj velja,
pravice vam priznam —
Vse to iz carskega srca
vam sam od sebe dam."

Ta radostna novica
otroka vzveseli:

"Je šala to, resnica?
Povej mi vendar ti!"

In mati: "No moj fant, zaspi,
zaspi vendar!"

Lahko bi zdavnaj že zaspal,
ko ti prijazni oče car
je lepe bajke pripovedoval!"

(Pripomniti je treba, da je bil Soc takratni cenzor, Lavrov policijski direktor in Gorgol poli- cijski nadzornik.) Druga pe- sem "Svoboda" pa pravi med drugim:

"Naj kamorkoli zrem, gorje,
povsod so biči in okovi,
povsod obup, povsod solze,
pogubnih zakonov sledovi."

In v isti pesmi pravi:

"Zapel bi rad svobodo svetu
in zlo na tronih poteptal."

Te pesmi so se širile tedaj med ljudmi s prepisovanjem, ti- skati jih seveda ni mogel, česar se je spričo hude cenzure zave- dal že vnaprej. Pesem "Svobo- da" je izšla več desetletij po Pu- škinovi smrti, gornja pesem "Bajke" pa šele po revoluciji. Seveda pa je prišlo Puškinovo delovanje na uho oblastem in le- ta 1820 je bil premeščen po kazni v Jekaterinoslav, od koder je potoval k Črnemu morju, na Krim in na Kavkaz, kar mu je dajalo novih motivov za pesnit- ve in pesmi. Kesneje je bil v Odesi, kjer se je sprl s predsto- nikom in je bil 1824 odpuščen in pregnan v Mihajlovsko v pskovski guberniji. Povsod pa je pridno pisal, začel je pisati epos "Jevgenij Onegin", ki ga je pisal več let in predstavlja eno najboljših P. del. Tu je za- čel pisati tudi najdaljšo dramo "Boris Godunov" v verzih. Čez nekaj let ga je car Nikolaj I. po- milostil in poklical v Moskvo in dejal, da bo poslej sam cenzurir- al njegova dela. Puškin je spr- va mislil, da mu je bila s tem izkazana posebna milost in je bil nekaj časa navdušen za car- ja, toda kmalu je spoznal, da je prišel še pod hušnji teror kakor poprej. Carja ni smel nadlego- vati pogosto s cenzuriranjem pesmi in drugega leposlovja, bil pa je pod strogim nadzorom vsomogočnega žandarmerijske- ga poveljnika, grofa Bencken- dorffa. Tu se je tudi zaljubil v lepoto Gončarova, s katero se je 1831 oženil. Gončarova je bi- la baje najlepša lepota v Mo- skvi in bila stalen gost na car- skem dvoru, kjer je baje tudi sam car lazil za njo. Puškin je moral ženo spremljati, pogrezal se je v dolge, visoke dvorske družbe pa mu je dala dostikrat čutiti, da je Puškin nekaj nižje- ga. Ko ga je car imenoval za "kamerjunkerja", je bilo to za Puškina prav za prav poniža- nje: ob določenih dneh je moral biti na dvoru pri sprejemanju gostov. Visoka družba ga je pre- ganjala s klevetami in zaničeva- njem, škodljivo so mu nosili na uho, da lazijo možaki za nje- govo ženo.

Položaj je postal za Puškina nevarnejši. Ko je poleti 1836 na-

pisal znano pesem "Spomenik", kjer govori, da si je postavil s svojimi deli spomenik, katere- ga bo obiskoval ruski narod ve- no—je najbrže že premisljal o tem, da bo treba to moskovsko ponižano in bedno življenje ka- korkoli končati. Ko ga je d'An- thes s svojim zalezovanjem P. žene izzival k obračunu, mu je Puškin po tedanjem običaju na- povedal dvoboja. Naj pade on ali pa d'Anthes, oboje je bilo za Puškina nekakšen izhod: ali zaključiti svoje življenje ali pa pretrga zveze z vso visoko dvor- sko družbo.

Vsa okolica carja in Bencken- dorffa je vedela za dvoboj, ve- dela je tudi, kje se bo vršil, toda nihče ni akušal dvoboja prepre- čiti, češ: Puškin je naš največji pesnik, preprečimo dvoboj, ki mu lahko zada smrt. Vsa visoka družba je želela, da se znebi ple- bajkega Puškina, obenem pa so želeli, da umre tak sumljiv človek, ki predstavlja revolucio- narno, prebujajočo se meščan- stvo. Dvoboj se je vršil, Puškin je dobil strel v prsi in čez dva dni mučnega trpljenja je umrl dne 29. januarja 1837. K nje- govemu mrtvaškemu odru so se stekale velike množice, a ker so se oblasti bale nemirov pri po- grebu, je bilo ukazano prepelja- ti Puškinovo truplo v navadnih saneh v navadni krsti ponoči v Mihajlovsko. Puškinovi prijate- lji, pisatelji in pesniki, ki jih je Puškinova smrt potrla, ker so se zavedali, kaj je izgubila Ru- sija z njim, so določili pisatelja Turgenjeva, da bo govoril ob grobu. Turgenjev je došel h grobu pred orožniki, in pokazal- si so mu pismo s carjevo nare- dbo: da se prepoveduje vsak sprejem in vsaka svečanost ob pogrebu. Tako so ponoči prepe- ljali Puškinovo truplo ob spre- stvu žandarjev in ob grobu so stali žandarji. Ta prevoz in ta pogreb, bilo je kakor da pokopa- vajo psa, ne pa največjega teta- njega Rusa—tako so zapisali Puškinovi prijatelji.

Puškin je položil temelje ru- skemu slovetju. Bilo je že pred njim nekaj pesnikov in pisate- ljev, toda prava, čista ruska li- teratura se začneja prav za prav s Puškinom. Njemu je pel jezik v verzih kakor je nikomur do- tiej. Ustvaril pa je tudi prvo ru- sko prozo, napisal mnogo dram- skih prizorov, več daljših pes- mi, prepel mnogo narodnih pravljic, napisal epos "Jevgenij Onegin" večnostne vrednosti, prevajal tudi srbske narodne pe- smi (po francoskih prevodih), izdajal revije in pisal članke. Malo je pesnikov, ki bi bili tako vsestransko nadarjeni ko Puš- kin: v liriki mehak, v romaneah pravi pripovednik, udaren in duhovit v epigramih in satiri- nih pesmih.

Zaradi zanimivosti naj zabe- ležimo, da je bil Puškin velik poznavalec in znanec jezikov. Prebral je mnogo knjig, znal mnogo jezikov, učil pa se vseh jezikov, če je le prišel do priro- čnikov. Tako so našli v njegovi zapuščini polno učbenikov raz- nih jezikov, tudi arabščine se je učil, našli pa so med njegovimi knjigami tudi dve slovenski: Murkovo "Slovnico" in Sloven- sko-nemški besednik. Iz tega be- sednika je tudi vzel slovenski stavek, ki ga navaja v opombah k najstarejši ruski pesmi "Pe- sem o Igorjevi vojak"; za raz- lago besede "kmet" navaja na- mreč tale stavek iz Besednika: "Kar gospoda stori krivo, kmeti morjo plazhat shivo."

Puškin je temelj ruske liti- rature in temelj ruske kulture. Tega se zaveda tudi Sovjetska Rusija, ki je natisnila v času svojega obstoja več milijonov izvodov njegovih spisov, prosla- va Puškina ob stoletnici nje- gove smrti pa trajajo že drugo le- to. Če ne bi bilo Sovjetske Ru- sije, bi morda še dolgo ne pozna- li vseh Puškinovih del, kajti mnogo pesmi so odkrili šele po revoluciji, mnogo pa so jih do ruske revolucije hranili le v prepisih, ne da bi bile kdaj nati- snjene. Sovjetska Rusija pa je omogočila natis vseh odkritih Puškinovih stvari, pomagala s tem priti do prave Puškinove podobe in njegovega dela, z ve- likimi nakladi v državnih za- logah pa dosega, da postane Pu- škinovo delo last vsa ruskega ljudstva!

M. Klopčič.

ZAHVALA

Podpisana se na tem mestu prav lepo zahvaliva vsem naji- nem prijateljem in prijateljicam, ki so naju na tako spreten način presenetili dne 7. februarja zve- čer, da nista popolnoma nič ve- dela kaj naj to pomeni. Kar na enkrat so vstopili v hišo s harmo- niko in veselim vriskanjem in pozdravljenjem "Surprise Party". Nato so ženske hitro pripravile mizo, jo obložile z raznovrstnimi dobriimi jedili in pijačo. John Ludvik nam je pa igral vesele komade, da smo se malo zasuka- li naokrog, le žal, da nas je mo- ral prehitro zapustiti ker je mo- ral iti na delo. Zahvali smo se pozno v noč in zatem smo se po- slovili veselih obrazov odšli k po- čitku. Lepa hvala navzočim in si- cer: Mr. in Mrs. Joe Delost, mr. in Mrs. Barbič, mr. in Mrs. Ster- le, mr. in Mrs. Bradach, mr. in Mrs. Novak, Mrs. Mary Tomsiek, Mrs. Ivana Krulc, Mrs. Frances Česnik, Mrs. Any Cvetan, Mrs. Anna Hilak, Mrs. Justina Kirn in Mr. John Adam. Nadalje se prav lepo zahvaljiva sorodniku Joe Novaku in njegovi soprogi Frances, njegovemu očetu in mr. in Mrs. Zigman za njih obisk na 11. februarja, ker omenjenim ni

bilo mogoče se udeležiti na on- njeni večer. Se enkrat najlep- sha hvala Vam vsem skupaj za to- sna darila, ki sva jih sprejela. Vas in v enakem slučaju sva pr- prajljena Vam povrniti. Dne in- ta za naju pomembni ve- nama bo ostala v trajnem spo- nu. Vaša Frank in Frances Za- Strabane, Pa. (Ad)

Koliko bo dobil
"Proti ognju ste me torej za- varovali?"

"Da, gospod Dreta."

"In — koliko bom dobil, če gori recimo nočjo ponoči mo- biha?"

"Natanko vam ne morem re- či, — toda najmanj dve le- vsekako."

Zarekel se je

"Oče, sosedova gospa je pr- le rekla: 'Jabolko ne pade da- od drevesa'. Kaj pa je s temi sedami mislila?"

"Paglavci, kaj si pa spet pri- pravil?"

Listen to the Yugoslav Radio Hour

PALANDECH'S TRAVEL BUREAU

AND FOREIGN EXCHANGE

Station WVAE, Every Sunday 11

536 S. Clark St., Chicago — Har.

VSAD DAN DO 6. MARCA ... VSAKDO DOBRODOŠEL

PRIDITE NA PEOPLES GAS COOKING CARNIVAL

Peoples Gas Building, Michigan Avenue at Adams Street

● Prične 23. februarja. Udeležite se kuhinjskega Carniva, 10 dnevno predstavljanje, ki bi ga morali videti, vključevši priljubljene Barbare Jenkins, ki bo dnevno demonstrirala do 27. februarja, kako celo otrok lahko kuha kot čef. Oglejte veliko razstavo NOVIH 1937 AUTOMATIČNIH PLINOVIH ŠTEDILNIKOV. Dovolj prostora za vsakogar.

BARBARA JENKINS
Videli boste kako 4 letni otrok kuha kot kak čef, v 1937 avtomatičnih plinovih štedilnikom.

Dobite plinov štedilnik!

Udeležite se Carniva in poslužite se zabavnega kontesta. Pet krasnih \$100 plinovih štedilnikov bo oddanih za nagrade

Carnival program lahko dobite v vsaki Peoples Gas prodajalni

MODERN COOKERY... CONSTANT HOT WATER... SILENT REFRIGERATION... GAS HEATING... THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY

7 DNI DO JUGOSLAVIJE BREMEN-EUROPA

Brzi vlak ob Bremen in Europa v Bremerhaven zajame udobno potovanje do LJUBLJANE

Ali potujete s priljubljenimi ekspresnimi parniki:

COLUMBUS

HANSA in DEUTSCHLAND

HAMBURG in NEW YORK

Izberite štedilnik vrste od Charbonnais, Brement ali Hamburg. Pomagali vam bodo preskrbeti vize za obisk ali preseli- tve vaših evropskih sorodnikov.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

130 W. Randolph St., Chicago, Ill.

Želodčno zdravilo iskreno priporočeno

TRINER'S ELIXIR

OF BITTER WINE

Ne bodite sužnji neprebravnosti

NAROČITE SI PROST VZOREC — Triner's Bitter Wine Co. 544 S. Wells St., Chicago, Ill. Pošljite mi brezplačni vzorec. Ime _____ Naslov _____

Stoletnica smrti velikega ruskega pesnika Puškina

Konec januarja je poteklo sto let, kar je umrl za posledicami dvoboja največji ruski pesnik klasik, Aleksander Sergejevič Puškin, star komaj 38 let, a zapustivši za sabo precejšnjo vrsto del, ki tvorijo temelj vse ru- ske literature. Puškin je bil ti- sti, ki je prvi mojstersko obla- dal ruski jezik in predstavil nje- govo lepoto v verzih, dramah, povestih in romanu. Vsi njegovi sodobniki so se učili pri njem in ga posnemali, vsa kasnejša liti- ratura je sezidana na Puškino- vem delu in danes je Puškin v Rusiji še bolj priljubljen kakor kedajkoli.

Tudi je bil Puškin prvi ruski pesnik, ki so ga prevajali v mno- ge tuje jezike. Zato je razumlji- vo, da se za počastitev stoletni- ce njegove tragične smrti pri- pravljajo vs kulturni svet, poseb- no še slovanski države. Zlasti Sovjetska Rusija proslavlja Pu- škinov spomin nad vse svečano in z ogromnim delom. V Rusiji izhajajo njegovi spisi v stotisot- jih nakladah in v različnih iz-

založba, razen izbora Puškino- ve lirike, ki jo prevede Mile Klopčič in izide pri "Naši zalo- žbi" maja ali junija v bibliofilijski izdaji v nakladi 500 izvodov.

Rojen je bil Puškin 26. maja 1799 v Moskvi, njegov oče je bil potomec starega plemičkega ro- du, mati pa je bila vnukinja Ibrahim Hanibala, "zamorca Petra Velikega". (Zato so ob- lanske italijansko-abesinske vojn- i pisali, da je bil tudi Puškin po materi abesinske krvi.) Z de- vetim letom je prišla fanta hu- da strast do branja: prebral je vso knjižnico svojega očeta, kjer so bili zastopani predvsem francoski klasiki. Francoščina je bila Puškino drugi materinski jezik in prvi pesniški poskusi Puškinovi so bili napisani v francoščini. Z 12. letom je šel študirat v licej v Carskem selu pri Peterburgu, kjer pa so se bolj vdajali veseljačenju kakor pa učenju. Vendar pa so fantje izdajali tudi ročno pisani list, kjer so objavljali svoje literarne poskuse, med njimi zlasti Puš- kin, ki je že v svojem 15. letu dočivil, da mu je neki list obja- vil pesem. Leta 1817 je končal licej in dobil službo v znanjem- ministertvu v Petrogradu, a se

da jah, ljudskih in znanstvenih, izdaja se njegova koresponden- ca, njegova novo odkrita dela, ki so ostala zaradi cenzure do- revolucije sploh nenatisnjena, izhajajo študije o vplivu Puški- na na druge pesnike in vplivih tujih pesnikov na Puškina, o Puškinovi liriki, o njegovi dra- matiki in jeziku njegovih dram, prireajo se koncerti konpozicij na Puškinove tekste, upr. zori- tve oper na njegove tekste in nje- govih dram itd.

Zunaj Rusije bo najsvečaneje proslavila spomin velikega pes- nika Češkoslovaška. Izšlo je več prevodov P. del, pripravljajo se izbor iz P. del v štirih knjigah, prireajo se predavanja, kon- certi, uprizarajo njegove drame in opere itd.

V Jugoslaviji pripravljajo v Beogradu nekaj publikacij o njem. Pri Slovencih bodo revije počastile njegov spomin, poseb- no Ljubljanski Zvon bo objavl- jal vse leto članke o Puškino, knjižniški izdaj njegovih del ni napovedala še nobena slovenska